

Zákon o advokacii

Právní služby jsou v zásadě oprávněni poskytovat pouze advokáti a evropští advokáti. Tím není dotčeno oprávnění notářů a apod.

Poskytováním právních služeb se rozumí:

- zastupování v řízení před soudy a jinými orgány
- obhajování v trestních věcech
- udělování právních porad
- sepisování listin
- zpracovávání právních rozborů apod.

pokud jsou tyto činnosti vykonávány za úplatu

Advokáti také vykonávají správu cizího majetku, zejména jako SKP. To je jiná činnost advokáta. Mohou ale spravovat i peníze, cenné papíry a jiný majetek.

Advokátem jen ten, kdo je zapsán v seznamu ČAK. Předpoklady pro zápis do seznamu jsou:

- 1) plná způsobilost k právním úkonům
- 2) vysokoškolské magisterské právní studium
- 3) tři roky koncipientské praxe
- 4) bezúhonnost
- 5) komu nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí (ledaže bylo zhlazeno)
- 6) kdo nebyl ze seznamu vyškrtnut kvůli konkursu (ledaže uplynulo 5 let)
- 7) kdo není pracovněprávním poměru (kromě ČAK, advokátovi nebo VŠ)
- 8) složení advokátní zkoušky
- 9) složení slibu

Zahraničního advokáta zapíše za podmínek 1 + 4 – 7 pokud může praxi vykonávat v jiném státě. Provádí se uznávací zkouška. Pak může zahraniční advokát u nás poskytovat služby „svého“ práva a práva mezinárodního. Uznávací zkouška se může složit i v cizím jazyce.

Za stejných podmínek ale bez omezení na své právo zapíše komora do seznamu evropského, který u nás poskytoval jako evropský advokát právní služby v oblasti českého práva min. tři roky.

Dále za stejných podmínek zapíše do seznamu toho, kdo vzdělání a právní praxi splnil ve státě EU a u nás složil zkoušku způsobilosti. Ta se skládá v češtině nebo slovenštině.

Jakoukoliv zkoušku umožní Komora vykonat do 9 měsíců po podání žádosti.

Důvody pro vyškrtnutí jsou:

- 1) úmrtí, prohlášení za mrtvého
- 2) omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům
- 3) konkurs FO nebo konkurs PO k výkonu advokacie – vždy k právní moci rozhodnutí
- 4) na žádost
- 5) kdo nesplňuje podmínky pro výkon advokacie (představenstvo)
- 6) pravomocné odsouzení za úmyslný trestný čin v souvislosti s výkonem advokacie (představenstvo) nebo jinou trestnou činností (předseda) pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie
- 7) kdo neplatí déle než 6 měsíců Komoře (předseda)
- 8) kdo je zde jako „cizí“ advokát, pokud ho vyškrtnou doma (předseda)

O variantách 5-8 musí rozhodnout Komora, buď předseda nebo představenstvo.

Pozastavení výkonu advokacie za podmínek:

Vždy je pozastavena:

- 1) konkurs – FO nebo PO –ke dni účinků konkursu resp. vykonatelnosti zamítnutí návrhu na konkurs
- 2) kárné opatření
- 3) vzetí do vazby nebo nástup do výkonu trestu
- 4) trest zákazu činnosti
- 5) pozastavení u zaměstnavatele nebo posledního společníka PO
Komora pozastaví
- 6) při vzniku pracovního poměru nebo kvůli jiné neslučitelné činnosti
- 7) jiná překážka po dobu delší 4 měsíců
Komora může pozastavit
- 8) trestní stíhání pro úmyslný trestný čin
- 9) zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům
- 10) zahájení řízení o prohlášení konkursu
Komora může na návrh kárného žalobce pozastavit, pokud se vede kárné řízení a
- 11) skutečnosti nasvědčují tomu, že se advokát dopustil závažného provinění
- 12) od zahájení kárného řízení uplynul rok, protože se advokát vyhýbá

Pozastavením zaniká oprávnění poskytovat právní služby a být volen do orgánů komory, ale zůstává účast ve sdružení, odpovědnost za škodu a povinnost platit poplatky.

♦ Způsoby výkonu advokacie

Sám, ve sdružení, v obchodní společnosti nebo jako zaměstnanec.

Sdružení – použije smlouvu o sdružení podle ObčZ, musí vykonávat advokacii pod společným jménem. Účastník sdružení může zaměstnávat advokáty. Majetek se stává spoluvlastnictvím. Advokáti sdružení musí mít společné sídlo.

Společnost – předmět podnikání je pouze výkon advokacie a společníci pouze advokáti. Advokátní s.r.o. musí mít min. dva společníky, jinak komora nařídí jeho likvidaci. Advokát společnosti musí být zapsaný v OR jako společník a musí mít splacený celý vklad. Jednatel s.r.o. může být pouze společník a prokuristou advokát. Vyškrtnutím ze seznamu zaniká účast ve společnosti.

Pracovní poměr – může vzniknout k advokátovi nebo ke společnosti. Při výkonu advokacie používá označení advokát spolu s označením svého zaměstnavatele. Nemůže zaměstnávat dalšího advokáta nebo koncipienta. Musí se řídit pokyny zaměstnavatele, pokud nejsou v rozporu právními nebo stavovskými předpisy nebo s pokyny klienta. Advokacii vykonává jménem zaměstnavatele a na jeho účet.

♦ Práva a povinnosti advokátů

Advokát je povinen řídit se pokyny klienta, ledaže jsou v rozporu s právními nebo stavovskými předpisy. Nesmí snižovat vážnost stavu, zejména dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže.

Klienta určeného komorou může advokát odmítnout, pokud jde o bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva. Pro bezplatné služby musí žadatel doložit příjmové a majetkové poměry. Pokud pominou poměry, za kterých byl takový klient přidělen, zruší komora určení advokáta.

Advokát je povinen právní služby odmítnout, pokud:

- 1) konflikt zájmů ohledně věci nebo osoby, ať už u advokáta nebo u jeho společníka, zaměstnance
- 2) pokud má informace, které by mohly klienta neoprávněně zvýhodnit
- 3) se advokát nebo osoba jemu blízká účastnila projednání věci
- 4) zájmy klienta jsou v rozporu se zájmy advokáta nebo osoby jemu blízké

Pokud tyto skutečnosti zjistí dodatečně, je advokát povinen odstoupit od smlouvy.

Advokát je oprávněn odstoupit od smlouvy, pokud je narušena důvěra, není složena záloha nebo není poskytnuta součinnost. Ještě 15 dnů poté musí advokát činit neodkladné úkony, aby klient neutrpěl újmu.

◆ Mlčenlivost

Mlčenlivosti může advokáta zprostit klient nebo všichni jeho právní nástupci, a to písemně nebo do protokolu před soudem. Povinnost trvá i po vyškrtnutí. Povinnost podle tohoto zákona nemá advokát jako SKP, tam je zvláštní mlčenlivost.

Mlčenlivost se nevztahuje:

- 1) na koncipienty apod., pokud mají sami povinnost mlčenlivosti
- 2) na spor mezi klientem a advokátem
- 3) správa daní a poplatků
- 4) kárné řízení
- 5) zákon proti praní špinavých peněz
- 6) překažení trestného činu

Odpovědnost má advokát i za své zaměstnance. V případě společnosti odpovídá sama společnost. Advokát musí být pojištěn min na 1 mil, s.r.o. 50 mil za každého společníka. Pro jednotlivé advokáty sjednává komora hromadné pojištění.

Advokát může ověřit podpis na listině, kterou sám sepsal nebo kterou osoba před ním podepsala, tzv. prohlášení o pravosti podpisu.

Pokud nastane u advokáta překážka výkonu advokacie, musí ustanovit svého zástupce a klienty o tom vyrozumět do měsíce od vzniku překážky. V případě že tak neučiní, učiní tak komora. Na nástupce nepřechází povinnost k náhradě škody ani povinnost vrátit např. zálohu. Obdobně to platí v případě vyškrtnutí samostatného advokáta ze seznamu. V případě smrti advokáta určí soud na návrh komory správce dědictví ohledně té části, kterou zemřelý používal k výkonu advokacie.

Pokud se chce advokát soudit kvůli výkonu advokacie s jiným advokátem, musí se nejdříve pokusit o smírní řízení před orgány komory.

Advokát musí komoře ohlašovat bez odkladu následující údaje:

- 1) sídlo
- 2) způsob výkonu advokacie
- 3) změny těchto skutečností
- 4) skutečnosti, které jsou důvodem pro pozastavení nebo vyškrtnutí

♦ Kárné řízení

Kárným proviněním je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených zákonem o advokacii nebo stavovskými předpisy.

Kárná opatření jsou:

- 1) napomenutí
- 2) veřejné napomenutí
- 3) pokuta (až 100× minimální mzda)
- 4) dočasný zákaz výkonu advokacie od 6 měsíců do tří let
- 5) vyškrtnutí ze seznamu advokátů

Koncipientovi nelze uložit dočasný zákaz, pokuta je pouze 20× minimální mzda, jinak stejně jako u advokáta.

Kárné řízení je zahájeno na základě podání kárné žaloby kárným žalobcem – předseda kontrolní rady nebo ministr spravedlnosti. O žalobě rozhoduje 3členný kárný senát ze členů kárné komise. Pro žalobu platí 6měsíční subjektivní a 2letá objektivní lhůta. Kárně obviněný si může vzít advokáta. Důkazy lze provádět, jen když jsou dobrovolně poskytnuty, jinak dožádá komora soud. Náklady účastníka nese účastník, náklady komory jen tehdy, pokud prohraje. Pro rozhodnutí v kárném řízení je rozhodný stav a právní úprava v době kárného provinění, ledaže je pozdější úprava příznivější.

V jasných případech lze rozhodnout kárným příkazem, kterým lze uložit pouze napomenutí nebo pokutu ve výši 10× minimální mzdy. Proti příkazu lze do 15 dnů podat odpor. Pak se nařídí normální jednání. Práva na podání odporu se lze vzdát.

Proti rozhodnutí v kárném řízení lze podat do 15 dnů odvolání, který má odkladný účinek a rozhoduje o něm 3členný senát z členů resp. náhradníků představenstva.

Veřejné napomenutí se vykoná ve věstníku do 6 měsíců. Vykonatelné rozhodnutí o pokutě je exekuční titul.

Zahlázení kárného opatření:

- 1) dnem právní moci rozhodnutí o upuštění od kárného opatření
- 2) vykonání napomenutí nebo veřejného napomenutí
- 3) 1 rok po vykonání pokuty nebo dočasného zákazu výkonu advokacie
- 4) 5 let po vyškrtnutí (3 roky u koncipienta)

U řízení, které skončilo rozhodnutím ve věci samé v právním moci, lze podat návrh na obnovu, pokud vyjdou najevo nové skutečnosti. O návrhu rozhoduje zvlášť ustanovený kárný senát.

Ke kárnému řádu se podpůrně použije trestní řád.

♦ Hostující evropský advokát

Je to evropský advokát, který u nás právní služby poskytuje jen dočasně nebo příležitostně. Nemůže být členem sdružení ani společníkem společnosti. Nemůže se účastnit sněmu (óóó). Nesmí psát smlouvy o převodu nemovitostí nebo podniku ani ověřovat podpis. Pokud je u nás měsíc, musí komoře nahlásit adresu pro doručování. Pokud zastupuje před soudy, platí pro něj všechny naše povinnosti a musí si ustanovit advokáta pro doručování.

♦ Usazený evropský advokát

Evropský advokát zapsaný do seznamu komory. Může u nás poskytovat právní služby soustavně. Do seznamu evropských advokátů zapíše komora do jednoho měsíce od písemné žádosti, která musí být doložena:

- 1) dokladem státní příslušnosti domovského státu (EU, Dohoda o evropském hospodářském prostoru, mezinárodní smlouva)
- 2) průkaz oprávnění k provozování právních služeb z domovského státu
- 3) doklad o pojištění

Může být členem sdružení nebo společníkem společnosti, případě zaměstnanec. Může se účastnit sněmu, ale nesmí být volen do orgánů (úúú).

Může právní služby poskytovat i prostřednictvím zahraniční společnosti, pokud společníky jsou pouze evropští advokáti, předmětem podnikání právní služby, společnost má aspoň dva společníky a společnost je zapsána do OR jako zahraniční společnost. Pojištění musí být obdobně jako u české společnosti. Pokud nějaký předpoklad zahraniční společnost nesplňuje, podá komora návrh na výmaz z OR.

Pokud evropský advokát zastupuje před soudem v případě zákonem vyžadovaného zastoupení, musí mít konzultanta pro procesní právo.

Orgány komory

♦ Sněm

Nejvyšší orgán komory. Koná se min 1 × za 4 roky, zastoupení na něm není možné. O konání může požádat 1/3 advokátů nebo kontrolní rada, pak ho představenstvo svolá do 2 měsíců. Sněm je vždy usnášeníschopný a rozhoduje nadpoloviční většinou hlasů.

Pravomoci:

- 1) volit představenstvo kontrolní a kárnou komisi na 4 roky a odvolávat je.
- 2) schvalovat organizační řád komory
- 3) zřizovat sociální fond a případě jiné fondy
- 4) stanovit stavovským předpisem výši plateb advokátů
- 5) stanovit stavovským předpisem výši náhrad času funkcionářům komory – výkony funkcionářů jsou čestné, dostávají jen hotové výdaje a náhradu ztráty času
- 6) projednávat a schvalovat zprávu o činnosti ostatních orgánů komory
- 7) rušit nebo měnit rozhodnutí představenstva kromě věcí vyškrtnutí a pozastavení
- 8) schvalovat jednací a volební řád
- 9) schvalovat stavovské předpisy přijaté představenstvem ve vyhrazených případech
- 10) usnášet se v dalších vyhrazených věcech s výjimkou kárného řízení

♦ Představenstvo

Výkonný orgán komory. Má 11 členů a 5 náhradníků.

Pravomoci:

- 1) vyškrtnutí a pozastavení a jejich zrušení v některých případech
- 2) volit ze svých členů předsedu a místopředsedu komory
- 3) přijímat stavovské předpisy

- 4) vydávat věstník
- 5) hospodařit s prostředky sociálního a jiných fondů
- 6) svolávat sněm
- 7) vyjadřovat se k advokátnímu zkušebnímu řádu a kárnému řádu
- 8) spravovat majetek komory
- 9) zajišťovat publikační, dokumentační a studijní činnost komory

Představenstvo se schází zpravidla jednou měsíčně a je povinno informovat advokáty o činnosti orgánů komory

Předseda komory jedná ve jméně komory ve všech věcech.

Pravomoci:

- 1) určování advokáta
- 2) určení zástupce advokáta při překážce a určení nástupce
- 3) vyškrtnutí a pozastavení v některých případech
- 4) provádí záznamy v seznámech advokátů, společností atd.

♦ Kontrolní rada

Kontrolní orgán komory, počet členů stanoví organizační řád – 44 + 5 náhradníků. Mají předsedu, který vystupuje jako kárný žalobce. Dohlíží na dodržování předpisů včetně předpisů proti legalizaci trestné činnosti. Advokáti jim musí předložit požadované písemnosti.

Kontrolní rada může pozastavit platnost rozhodnutí jiného orgánu komory, pak ji musí představenstvo přehlasovat 2/3 většinou. I pak může rozhodnutí pozastavit, ale musí svolat sněm.

Dalšími orgány jsou kárná a zkušební komise. Kárný řád vydává ministerstvo spravedlnosti po předchozím vyjádření komory. Stejně jako zkušební řád. Ministr může podat návrh na zahájení řízení o vyškrtnutí nebo pozastavení. Ministr jmenuje zkušební komisi, 1/3 navrhuje komora, 1/3 Nejvyšší soud.

V řízení o vyškrtnutí nebo pozastavení postupují orgány komory podpůrně podle správního řádu. Opravným prostředkem je zde žaloba podle OSŘ, nikoliv správní žaloba. Soud dále rozhoduje spory, když někdo nebyl zapsán do seznamu, nebylo mu vydáno osvědčení, nebylo umožněno vykonat zkoušku.

Seznam advokátů, koncipientů a evropských advokátů je veřejný.

♦ Usnesení o sociálním fondu ČAK

Sociální fond je tvořen:

- 1) odvody advokátů 500,- Kč splatné 20. ledna
- 2) výnosy z nemovitostí komory
- 3) výnos z pokut
- 4) splátky půjček
- 5) prostředky z příspěvků, půjček a darů
- 6) peněžité dary
- 7) úroky a jiné přírůstky

O použití prostředků rozhoduje představenstvo, popřípadě pověří předsedu.

Fond může použít komora na nemovitosti, výchovné a vzdělávací akce, sportovní akce a krytí ztrát v důsledku snížení nebo prominutí příspěvků.

♦ Dále slouží advokátům a koncipientům na

- 1) příspěvek na zvyšování odborné kvalifikace – účast na školeních a seminářích, jednorázový příspěvek, stipendium jen výjimečně
- 2) sociální příspěvek – kdo se nezaviněně ocitl v tísní až 10.000,- Kč, náklady pohřbu advokáta až 10.000,- Kč, pozůstalému lze vyplatit na žádost až 20.000,- Kč
- 3) Příspěvek na úhradu nákladů spojených s bezplatným poskytnutím služby. Jednorázově 150,- Kč na právní úkon + hotové výdaje
- 4) příspěvek nástupci advokáta
- 5) příspěvek na kulturní a sociální potřeby zaměstnanců
- 6) příspěvek na sportovní akce
- 7) půjčky – advokátovi na vybavení do 50.000,- Kč
- 8) dary – dobročinnost, rozvoj advokacie

♦ Poplatky ČAK

- 1) příspěvek na činnost ČAK –
  - a) 8.000,- Kč splatné do 20.1
  - b) 4.000,- Kč zápis po 30.6. splatné týden po zápisu
  - c) 3.000,- Kč v případě pozastavení
- 2) Sociální fond – 500,- Kč
- 3) Fond pro vzdělávání koncipientů – 3.000,- Kč

♦ Kárný řád

Jednání je neveřejné. Řízení se zastaví, pokud je advokát vyškrtnut. Rozhodnutí buď kárný senát advokáta žaloby zproští nebo vysloví, že se advokát dopustil kárného provinění a uloží trest. Odvolací senát přezkoumá správnost výroku správnost kárného řízení. Může ve věci rozhodnout sám.

Rozhodnutí musí mít poučení o možnosti jeho přezkoumání podle OSŘ.

♦ Pravidla profesionální etiky

- 1) důstojnost a vážnost stavu
- 2) plnění převzatých závazků
- 3) přednost zájmů klienta
- 4) zákaz prověřování pravdivosti skutkových informací od klienta
- 5) informace od klienta nelze použít ve svůj prospěch nebo třetí osoby
- 6) služby více osobám protichůdných zájmů lze poskytnout jen s jejich souhlasem (sepis smlouvy)
- 7) nutnost odmítnout právní službu, pokud hrozí klientovi újma (přetížení, zdravotní stav advokáta, nedostatek zkušeností. I tak je nutno učinit opatření k odvrácení závažné újmy.
- 8) Povinnost klienta průběžně informovat
- 9) použít peníze klienta jen k určenému účelu
- 10) pokud stoupne rozsah odpovědnosti za škodu, musí se připojistit nebo odstoupit od smlouvy
- 11) po skončení zastupování vydat písemnosti
- 12) informovat o výši odměny advokáta
- 13) přiměřenost odměny i zálohy
- 14) povinnost vést záznamy o výkonech pro klienta

Povinnosti k advokátnímu stavu

- 1) Kolegialita
  - a) neosobovat
  - b) pokud možno se mezi sebou nesoudit
  - c) nejednat přímo se zastoupenou osobou bez souhlasu
  - d) neodmítat jednání s advokátem protistrany
  - e) nepodílet se na činnosti černých advokátů
  - f) nepřevzít zastupování, když má klient advokáta – jen se souhlasem
- 2) Společný výkon advokacie
  - a) smlouva mezi advokáty nesmí omezovat nezávislost advokáta při poskytování služeb
  - b) povinnost vzájemné komunikace, vyloučení konfliktu zájmů
- 3) Substituce
  - a) obecně za ni náleží odměna dle tarifu
  - b) odmítnutí substituce nutno sdělit neprodleně a nutno provést neodkladné úkoly
- 4) Obecné povinnosti
  - a) o výsledku sporu s klientem informovat komoru
  - b) při domovní prohlídce žádat účast zástupce komory a informovat policejní orgán o povinnosti mlčenlivosti
- 5) Koncipienti
  - a) umožnit získat praxi
  - b) poskytnout odměnu
  - c) koncipienti nesmí přetáhnout advokátovi klienty
  - d) koncipient nesmí být faktickým společníkem AK
  - e) koncipient nesmí poskytovat právní služby na svůj účet
- 6) Vedení kanceláře
  - a) poskytovat služby ve svém sídle
  - b) oznámit komoře otevření pobočky
  - c) v sídle je třeba být pravidelně
  - d) kancelářské úkoly svěřovat jen kvalifikovaným pracovníkům

Zákaz vyplácení provize za získání klientů, zákaz používat k náboru klientů třetích osob.

Advokátní spis musí být uschován po dobu 5 let.

Činnosti neslučitelné s výkonem advokacie:

- 1) Činnosti v rozporu se základními principy advokacie – nezávislost, nadřazenost zájmů klienta apod.
- 2) neadvokátní pracovní poměr vyjma VŠ
- 3) kvalifikované právní činnosti – notář, exekutor, ale ani realitní kancelář
- 4) činnosti v rámci obchodní společnosti (může být společníkem obchodních společností)
- 5) činnost snižující vážnost advokacii v očích veřejnosti